

UCHWAŁA

Dnia 27 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Marek Dobrowolski

Protokolant Karolina Majewska

w sprawie X.Y. sędzi Sądu Rejonowego [...] w W.

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

na posiedzeniu w dniu 27 marca 2025 r.

zażalenia pełnomocnika wnioskodawcy P. W. – r. pr. B. W.

na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZPI 44/22,

o odmowie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędzi Sądu Rejonowego [...] w W. – X.Y.

uchwalił:

1. **utrzymać w mocy zaskarżoną uchwałę;**
2. **kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb Państwa.**

Tomasz Demendecki Maria Szczepaniec Marek Dobrowolski

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 3 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZPI 44/22 nie zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X.Y. sędziego Sądu Rejonowego [...] w W. za to, że: 18.01.2019 r. na sali sądowej w Sądzie Rejonowym [...] w W. przy ul. [...] na rozprawach o sygn. akt [...] jako prowadząca rozprawę znieważała i pomawiała P. W.

słowami skierowanymi do niego przy udziale osób przebywających na sali sądowej, iż P. W.:

a) jest „oskarżonym” wielokrotnie to powtarzając, pomimo zwracania uwagi sędziemu przez P. W., że nie dopuścił się żadnego przestępstwa i jest w tej sprawie „obwinionym” a nie „oskarżonym”,

b) na sali sądowej, krzyczała, obrażała, znieważała i poniżała P. W., że popełniał różne czyny przestępcze, pomimo iż sprawa dotyczyła krzyków w nieokreślonym miejscu i czasie,

c) namawiała świadków w w/w sprawie, aby wymyślali jakieś niegodne i przestępcze zachowania P. W.,

d) pomawiała P. W. i namawiała sędziów z sądu, gdzie była Prezesem sądu, aby traktowali P. W. w sposób obraźliwy, pozbawiający go praw obywatelskich i obrony jego godności osobistej, tj. o przestępstwa określone w art. 212 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. (uchwała wraz z uzasadnieniem – k. 51-52, k. 57-62).

Zażalenie na powyższą uchwałę złożył pełnomocnik wnioskodawcy P. W. – r. pr. B. W. Zaskarżonej uchwale zarzuciła:

1. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k. i art. 7 k.p.k. polegającego na braku wszechstronnej oceny dowodów poprzez pominięcie istotnych dowodów w sprawie;
2. naruszenie przepisów postępowania poprzez przyjęcie, że opisane zachowanie nie jest objęte zarzutem sformułowanym w akcie oskarżenia, pomimo iż z żadnego przepisu nie wynika, aby zarzuty w akcie oskarżenia były tożsame z zarzutami podniesionymi we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej;
3. naruszenie art. 80 § 2c u.s.p. poprzez podjęcie uchwały o nie zezwoleniu na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X.Y. sędziego Sądu Rejonowego [...] w W., pomimo iż jej zachowanie wyczerpuje znamiona przestępstw określonych w art. 212 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały i wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie X.Y. sędziego Sądu Rejonowego [...] w W. do odpowiedzialności karnej za czyny z art. 212 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. (zażalenie – k. 71-83).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Weryfikacja zaskarżonego rozstrzygnięcia w kontekście podniesionych w wywiedzionym środku odwoławczym zarzutów - sprowadzających się w swej istocie do argumentacji o charakterze wyłącznie kontestacyjnym - przekonuje bowiem o konieczności utrzymania zaskarżonej uchwały w mocy jako w pełni słusznej i pozbawionej jakichkolwiek uchybień.

Sąd Najwyższy wskazuje, iż Sąd I instancji prawidłowo, zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów ustalił stan faktyczny i doszedł do przekonania, iż w sprawie z wniosku pełnomocnika wnioskodawcy P. W. nie zachodzą przesłanki ustawowe do zezwolenia na pociągnięcie sędziego X.Y. do odpowiedzialności karnej za przestępstwa z art. 212 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. Jak słusznie zauważył Sąd I instancji, szczegółowe opisy czynów zarzucanych sędzi X.Y. w akcie oskarżenia i we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie jej do odpowiedzialności karnej znacznie różnią się co do opisanych zachowań, których miała dopuścić się sędzia X.Y. (vide: s. 4 uzasadnienia zaskarżonej uchwały – k. 60).

Na wstępie wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2023 r., poz. 217 ze zm.) – dalej powoływana jako u.s.p., Sąd Dyscyplinarny - Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego sądu powszechnego do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Sformułowanie „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa” określa materialną podstawę decyzji w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. Jest ono tożsame z pojęciem użytym w art. 313 § 1 k.p.k. Na gruncie wykładni tego przepisu k.p.k. wskazuje się, że wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów wymaga istnienia bardziej rozbudowanej faktycznej podstawy, niż ta, która wystarcza do wszczęcia śledztwa lub dochodzenia w rozumieniu art. 303 k.p.k. Poza uzasadnionym podejrzeniem popełnienia przestępstwa musi istnieć także dostatecznie uzasadnione podejrzenie, że czyn

popęłniła określona osoba. Czyli to coś więcej niż uzasadnione podejrzenie, jakim posłużył się ustawodawca w art. 303 k.p.k. i znacznie więcej niż uzasadnione przypuszczenie, którego to zwrotu użyto w art. 244 § 1 k.p.k. (por. np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2024 r., II ZIZ 5/23).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego podkreśla się, że sformułowanie „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa” jest niedookreślone, zatem ocena, czy spełniona została opisana nim przesłanka, zawsze zależy od konkretnych okoliczności sprawy (por. np. uchwała Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 18 października 2004 r., SNO 40/04, OSNSD 2004, Nr 2, poz. 33), jednakże, jak wskazuje się, podejrzenie popełnienia przestępstwa musi być w pełni uzasadnione, nie nasuwające żadnych istotnych wątpliwości, ani zastrzeżeń, zarówno co do popełnienia czynu jak i zaistnienia wszystkich znamion konkretnego typu przestępstwa (por. np. uchwały Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego: z dnia 8 maja 2007 r., SNO 21/07, OSNSD 2007, poz. 38, z dnia 27 stycznia 2009 r., SNO 95/08, OSNSD 2009, poz. 24, z dnia 20 lipca 2011 r., SNO 32/11).

Ponadto, Sąd Dyscyplinarny w postępowaniu o wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej ma obowiązek oceny dowodów na zasadach określonych w przepisach k.p.k., a więc przede wszystkim zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, o jakiej mowa w art. 7 k.p.k., czyli z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Podane w tym przepisie kryteria (logika, wiedza i doświadczenie), pozwalają również na dokonanie kontroli przestrzegania przez sąd zasady swobodnej oceny dowodów w konkretnej sprawie. Podkreśla się w orzecznictwie, że uzasadnienie rozstrzygnięcia powinno zawierać wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Sąd dyscyplinarny powinien w pierwszym rzędzie ocenić dowody, a dopiero następnie dokonać analizy prawnej, czy spełniona jest przesłanka uchylenia immunitetu, czyli czy wskazują one, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez sędziego przestępstwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 11 października 2005 r., SNO 43/05, OSNSD 2005, poz. 58

oraz uchwała Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 23 lutego 2006 r., SNO 3/06, OSNSD 2006, poz. 25).

Z tych wszystkich względów, podnoszone przez skarżącego zarzuty braku wszechstronnej oceny dowodów (pkt 1 i 2 zażalenia) nie zostały w realiach materiału dowodowego sprawy choćby uprawdopodobnione. Sąd Najwyższy jedynie przypomina, że zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. formułuje ogólne dyrektywy oceny dowodów. Wykazanie, iż faktycznie został on w sprawie naruszony, wymaga wskazania, którą konkretnie regułę i w jaki sposób sąd naruszył. Nie można natomiast twierdzić, że ocena dokonana została w sposób dowolny, zastępując uzasadnienie tego twierdzenia wywodami na temat własnej wizji przebiegu inkryminowanego zdarzenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2007 r., sygn. akt V KK 262/06).

Bezzasadny jest również trzeci z zarzutów podniesionych w zażaleniu, dotyczący naruszenia art. 80 § 2c u.s.p., a polegający na uznaniu, że w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, że sędzia X.Y. mogła wypełnić znamiona przedmiotowe i podmiotowe przestępstw z art. 212 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k., a tym samym, iż nie zostały spełnione przesłanki pozwalające na uchylenie immunitetu sędziego i zezwolenie na pociągnięcie jej do odpowiedzialności karnej na podstawie art. 80 § 2c u.s.p.

Sąd Najwyższy przypomina, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku, jest tylko wówczas słuszny, gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Zarzut ten nie może jednak sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu, wyrażonymi w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, lecz wykazania, jakich mianowicie konkretnych uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1975 r., II KR 355/74, Lex nr 16881).

Skarżący nie spełnił wskazanego wymagania. Podkreślenia wymaga fakt, że w postępowaniu w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej sąd dyscyplinarny, orzekający w trybie art. 80 § 2c u.s.p., nie jest uprawniony do przypisania popełnienia sędziemu określonego czynu, ani

do ustalenia, że do niego nie doszło – w obu wypadkach na poziomie pewności. Orzeka wyłącznie na płaszczyźnie dostatecznego prawdopodobieństwa jego popełnienia.

Mając zatem na uwadze, iż Sąd I instancji rozważył wszystkie dowody ujawnione w niniejszym postępowaniu, dokonał ich trafnej oceny i poczynił w oparciu o powyższe właściwe ustalenia faktyczne, jak również przyjął ich prawidłową wykładnię, z omówionych uprzednio względów zażalenie, jako niezwinające jakichkolwiek skutecznych argumentów, nie mogło doprowadzić do wzruszenia zaskarżonej uchwały.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 133 u.s.p. obciążając nimi Skarb Państwa.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[M. T.]

[a.ł]

Tomasz Demendecki Maria Szczepaniec Marek Dobrowolski